

ХРИСТИЯНСКИ СЪВЕТНИКЪ

НЕЗАВИСИМЪ ЦЪРКОВНО-ОБЩЕСТВЕНЪ ВЕСТНИКЪ

..... Излиза седмично подъ уредбата на редакционенъ комитетъ

ГОДИШЕНЪ АБОНАМЕНТЪ
на вестника е 80 лв. въ предплата,
За странство двоенъ абонаментъ.

Броя 2 лева

Обявления

се приематъ по споразумение.

Всичко, що се отнася до вестника —
статии и пари, се праща на адресъ:
Редакция в „Съветникъ“
София.

„Петър Богданъ“, 27 кв. Подуене

Администраторъ свещ. Б. НВ. ГЕШКОВЪ

Кратки биографически бележки

за Високопреосвещеннаго Св. Врачанскаго
Митрополита Климента

Негово Високопреосвещенство св. Врачанскиятъ Митрополитъ Климентъ е роденъ въ гр. Сопотъ. Роденъ е презъ 1873 година отъ бедни родители. Баща му, даскалъ Иванъ Г. Шивачевъ, е билъ дълги години основенъ учителъ. Свѣтското име на Високопреосвещеннаго Климента е Григорий. Сжщиятъ е свършилъ Самоковското богословско училище презъ 1894 година и Киевската духовна Академия презъ 1898 година. Веднага следъ това той е билъ назначенъ за учителъ въ сжщото богословско училище, което отбелезахме, че е свършилъ. Презъ 1900 година е приелъ монашество съ името Климентъ и още тогава е ржкоположенъ на иеродиаконски чинъ, а на следващата година — въ иеромонашески чинъ. Ржкоположението е извършилъ Председателствующиятъ тогава св. Синодъ, Негово Високопреосвещенство Св. Самоковскиятъ Митрополитъ Доситей.

Презъ 1903 година Самоковското богословско училище се премѣства въ София и става пълна Семинария. Следъ като бѣ произведенъ въ архимандритско достоинство, Архимандритъ Климентъ биде назначенъ презъ 1904 година ректоръ на тая последната. Подиръ две години той заема протосингелската длъжностъ при св. Синодъ. Презъ 1909 г. Негово Блаженство направи предложение на св. Синодъ и последниятъ го усвои, щото Архимандритъ Климентъ да се ржкоположи въ епископски чинъ и да му се възложи управлението на Ловчанската епархия.

Ржкоположението въ епископски чинъ се извърши въ

Цариградъ на 8 мартъ 1909 година отъ Тѣхни Високопреосвещенства митрополититѣ: Авксентий Пелагонийски, Иларионъ Неврокопски, Козма Дебърски въ българската църква „Св. Стефанъ“ на Фенеръ. На новоржкоположениятъ епископъ се даде титлата „Бранички“.

Подиръ блаженната кончина на Митрополита Константина Врачански, Врачанскиятъ митрополитски престолъ остана вакантенъ. На станалиятъ на 19 януарий 1914 година въ Враца епархийски изборъ за митрополитъ бѣ избранъ Епископъ Климентъ Бранички. Следъ блаженната кончина на Антима Търновски (24 мартъ 1914 година), който бѣ и членъ на св. Синодъ, стана изборъ за новъ членъ на св. Синодъ и за такъвъ на 3 юний 1914 година бѣ избранъ Негово Високопреосвещенство Митрополитъ Климентъ Врачански. На 5 юний с. г. Негово Високопреосвещенство пристигна въ София и заемъстото си — членъ на св. Синодъ.

За членъ на св. Синодъ Митрополитъ Климентъ е билъ избранъ 4 месеца следъ избирането му за Митрополитъ, когато необходимото условие за добиване право на избираемостъ въ св. Синодъ е 4 години. При утвърждението на избора е било взето предъ видъ, че преди да стане Митрополитъ, Митрополитъ Климентъ като епископъ е управлявалъ нѣколко години Ловчанската епархия.

На 28 мартъ 1928 г. Н. Високопреосвещенство Митрополитъ Климентъ бѣ провъзгласенъ за Намѣстникъ Председателъ на св. Синодъ на Българската Православна Църква.

Новиятъ Намѣстникъ Председателъ на св. Синодъ

На 4 т. м. въ Враца св. Синодъ е билъ въ заседание, въ което е провъзгласилъ, съгласно екзархийския уставъ, за Намѣстникъ Председателъ на св. Синодъ най-стария членъ — Н. Високопреосвещенство Видинския Митрополитъ Неофитъ. Сжщиятъ е билъ натоваренъ и съ временно управление на Врачанската епархия, до избирането на титуляръ.

Негово Високопреосвещенство Митрополитъ Неофитъ Видински е роденъ презъ юний 1868 г. въ село Гжлжово, Старозагорско. Билъ е

енорийски свещеникъ въ с. Карабурунъ, старозагорско. Следъ смъртта на презвитерата му, той заминава за Русия и се записва студентъ въ Петроградската Духов. Академия, която завършва презъ 1900 г. Отъ 1906—1912 год. е билъ ректоръ на Соф. духовна семинария. Произведенъ е въ епископски чинъ на 21 VI. 1909 г. Презъ м. юлий 1912 г. бива назначенъ инспекторъ при Екзархията въ Цариградъ. На 12. X. 1914 год. е вече избранъ за Видински Митрополитъ, а отъ 1920 г. и до днесъ е членъ на св. Синодъ.

Задъ себе си Митрополитъ Неофитъ има голѣма пастирска, книжовна и просвѣтна дейностъ. Авторъ е на много трудове. Неговитѣ три тома проповѣди и речи на празнични, недѣлни дни и разни случаи сж познати на цѣлото българско свещенство. Едва ли има свещеникъ, който да не си е послужилъ съ негова проповѣдь. Митрополитъ Неофитъ е авторъ и на много други трудове, като: „Видинска епархия“, „Два типа интелигенция“, „Предъ пропастъ“, „Какво търсятъ тѣ?“, „Народната катастрофа и православието“, „Царъ Симеоновата дейностъ“ и пр. Митрополитъ Неофитъ се е проявилъ и като публицистъ въ редица статии, отъ църковенъ, националенъ и общественъ характеръ, печатани въ църковни и други издания.

Излѣзълъ отъ свещеническата срѣда Митрополитъ Неофитъ е ималъ близко до сърдцето си мжкитѣ, купнежитѣ и идеалитѣ на съюзеното свещенство. Това той е доказалъ не единъ път. И днесъ, когато той е на чело вече на Българската Православна Църква, българското свещенство отъ села и градове сърдечно му пожелава дълги дни и успѣхъ въ работата. Дано Богъ го запази дълги години, все така бодъръ и силенъ въ полето на религиозната просвѣта, на радолубието и предаността къмъ църквата и народа.

Нека свещенството бди задъ него, като буенъ стражъ!

Свещенството въ днешнитѣ тревожни за Църквата дни очаква много отъ него.

Едно сравнение

Точка 1. и 2. отъ решенията на Софийската конференция за Мл. Хр. Д-во гласятъ:

1. Признавайки независимостта и автономията на М. Х. Д. приема се, че въ предимно православни страни работата на М. Х. Д. трѣбва да се ржководи въ съгласие съ учението на Православната Църква и при съвѣщание съ нейнитѣ представители.

2. За да се осигури това тѣсно съгласие и сътрудничество въ дѣлото на М. Х. Д., особено въ неговата религиозна дейностъ, трѣбва да има въ главнитѣ му ржководни органи особени компетентни лица, посочени и избрани отъ членоветѣ на М. Х. Д., които да сж приемливи за представители на Православната Църква. При избора на секретари на М. Х. Д. трѣбва да се прави това въ съвѣщание съ представителятѣ на речената църква.

По тѣзи решения се води М. Х. Д-во наричано ИМКА и обвинявано въ протестантизмъ. Въ силата на тѣхъ д-то е подъ пълния контролъ и ржководство на Църквата. Когато в. „Зорница“ писа, че не може да има никакъвъ контролъ, д-вото излѣзе официално да опровергава това, като още веднажъ подчерта своята вѣрностъ къмъ Църквата. Тази своя вѣрностъ то е засвидетелствувало винаги: и съ това, че когато варненски, божии ужъ служители се биеха въ гърдитѣ, дето отказали да му извършатъ молебень, то молебеше да не го отритватъ фарисейски; и съ това, че редовно има въ средата си духовни лица, назначени отъ църковната властъ за ржководители, и съ това, че не престанно апелира къмъ всички църковници, вмѣсто да го обвиняватъ и клеветятъ, да му дадатъ своята подкрепа, която тамъ се цени най-добре.

Сега сравнете една извадка отъ единъ уставъ: чл. 35 отъ устава на Студ. Правос. Христ. Д-во „Св. Климентъ Охридски“, отъ биещия се въ гърдитѣ „стѣлбъ на православието“ (думи на петковистка) Архим. Евтимий (Сапунджиевъ) гласи: „Ржководителъ на дружеството е несмѣняемъ; ако той си подаде оставката, определятъ си замѣстника, който трѣбва да се ползува съ доверието на съюзния братски съветъ. Настоящиятъ членъ е неизмѣняемъ“. Става дума за ползуване съ доверието на управителния, ржководния съветъ на ученическитѣ православни християнски дружества — съветъ, съставенъ

отъ ученици и студенти и не утвърждаванъ отъ никого. Ржководителъ, който е лице съ више образование, като ржководителъ на академическо дружество, се иска да е доверенъ не на св. Синодъ, не на съответния Архиепископъ — т. е. на представителитѣ на църквата, не на Богословския факултетъ напр., а на гимназиститѣ отъ С. Б. Съветъ. И това отбѣждане санкцитѣ на църковната властъ отъ Архим. Евтимий, който счита демократичния принципъ (окарикатуренъ) удобенъ само когато е него да го утвърждаватъ ученицитѣ не е случайно и единствено. Уставътъ на дружеството имъ не е завѣренъ и до сега, нито отъ св. Синодъ, нито отъ св. Софийска Митрополия. Поканвани не веднажъ отъ митрополията да го завѣрятъ — отказватъ. Когато минала година на събора на ученич. д-ва въ Габрово о. Проф. Прот. Хр. Димитровъ изтъкна, че д-вото не е легализирано предъ св. Соф. Митрополия, понеже не е представенъ устава му за одобрение, както изисква чл. 40 отъ изработения отъ св. Синодъ уставъ за всички дружества на православната учаща се младеж, когато изтъкна, че нѣкои дружествени членове се държатъ неприязнено и дрѣзко къмъ епархийската духовна властъ, Архим. Евтимий стана и заяви, че нарочно не завѣрили устава си, понеже дружеството работело между университетската младеж, която изобщо не гледала добре на попове и владци и щѣла да счете д-вото за „попско“, ако бжде завѣренъ устава му отъ владика, та д-вото не би имало успѣхъ. Така говори единъ архимандритъ на Българската Православна Църква предъ цѣлъ съборъ отъ младежи — ученици, на които той не малко се понарави съ тази си речъ срещу „попщината“ на епископитѣ. Така говори ржководителъ на християнско д-во. Срещу църквата и срещу безименнитѣ нейни черноризци, понесли укора на всички, не сж отправяни никога „по-тежки думи! На младежта не сж държани никога по демагогски, по противоцърковни речи за оправдание на противоцърковни дѣла.

Затова азъ се питамъ: де е протестанството, продажничеството, болшеизмътъ — въ М. Х. Д. ли, или въ св. „Климентъ Охридски“, ржководено отъ кресливъ защитникъ на православието?..

Габровецъ.

Т. Николовъ

КОЙ СЪЕ СМУТЪ?

(Продължение отъ брой 6).

Твърдението ни, че г-нъ Стоянъ Петковъ го е прекалилъ съ лъжитъ си предъ Mrs. Howe е резултатъ отъ точна провѣрка. Съгласниците на г-на Ст. Петкова единогласно потвърждаватъ, че той никога не е билъ слуга въ Семинарията, че никога не е билъ материално затрудненъ, че не е свършилъ пръвъ по успѣхъ Семинарията и че не е вземалъ участие въ игритъ на другаритъ си, не поради липса на време, а поради нескръпчивостъ и тѣлесенъ недостатъкъ — едната му ръка била крива.

Но г-нъ Стоянчо Петковъ е говорилъ и правдиви нѣща предъ Mrs. Howe. Предъ него той е разкрилъ сжизинскитъ цели, които преследва съ своята прословута дейность. Посочилъ е и своето православиe и църковность.

Ето още две писма на г-на Ст. Петкова до Mrs. Howe, напечатани въ „Lich dem Osten“, № 5 отъ м. май 1924 г. Ще ги предадемъ безъ коментарии.

„Всемирното християнско братство, което е основано отъ нашия приятель (к. н.) С. Н. Петковъ, българския Янъ Хусъ (к. н.) дава благословени резултати. Статията „An den Wassern Babels“ („На рѣкахъ вавилонскихъ“) въ януарския ни брой „Dein Reich komme“ („Да придетъ царство Твое“) запознава отблизо нашитъ читатели съ тоя апостолъ (к. н.). Споредъ едно негово писмо до г-ца Хове, той продължава своята работа между тамошната младежъ:

„10. I. 1924 г.

Скъпа сестро,

Завчера получихъ писенъта „Wache mich rein“ („Очисти ме“). Много Ви благодаря!

Въ това отношение азъ ще имамъ много работа, каквато до сега не се е случавало. Азъ чувствамъ и чувамъ въ дълбочинитъ на моята душа гласътъ на Господа, Който ме вика и ми заповѣда да вървя по тоя пътъ и да будя заспалитъ съвестъ въ моего отечество (к. н.). И колко приятно, колко свѣтло става на душата, когато самъ Богъ ни зове за Своето дѣло и води сърдцата къмъ Своята Църква, къмъ Христа. Дѣлото между юношитъ и учащитъ се развива тъй бързо, щото всички идватъ къмъ проповѣдта съ велика любовъ и ентузиазъмъ. Хвала на Бога! Не намъ, не намъ, а имени Твоему!

Нашитъ коледни празници минаха много добре. Юношитъ (нѣколко стотинъ души) прекараха коледнитъ дни събрани заедно въ духа Христовъ (!). Но тъй като нѣмаме помѣщение, гдето да се събираме, освѣнъ църквата, бѣхме принудени да се съберемъ въ отдѣлни кѣщи. Църквитъ сж удобни за проповѣди; ние обаче, нѣмаме помѣщение за по-интимни събрания, кждето да се опознаемъ по-отблизо. Богъ ми е внушилъ (к. н.), че азъ трѣбва да направя всичко, за да построя единъ братственъ домъ за нашитъ събрания. За мене е ясно, че таквъ единъ домъ ще бжде истинско огнище, откждѣто ще излезе оживотворяване на българската църква и българския народъ (к. н.). Разбира се ние днесъ нѣмаме нито стотинка; между приятелитъ много не ще мога да събера. Но Богъ иска това отъ мене (к. н.). Азъ знамъ, че „сила въ немощи совершается“ и че това, което за хората е невъзможно, за Бога е възможно. Самото наше познание и сношение е вече единъ знакъ отъ Бога. Ако се обърнете къмъ нѣкои добри хора въ Швейцария, Англия¹⁾ и други страни, може би ще сполучите да съберете пари за това свято дѣло. Ние ще помнимъ имената на дарителитъ и ще завѣщаемъ на грядущитъ поколения да се молятъ за тѣхъ и за тѣхнитъ близки. За това нашето братство и православната организация (?) ще засвидѣтелствуватъ своята благодарность и признателность. Може би, ще сполучимъ да намеримъ хора, които ще се отзоватъ на нашия апелъ и ще събератъ необходимитъ сръдства за тоя братственъ домъ. Всичко това ще бжде за Бога, и Богъ ще имъ въздаде стократно.

¹⁾ Колко удобно се живѣе въ България съ франкове и стерлинги! (Превод.)

Последнитъ сълзи на майката

Бѣше есенъ. Г-ста мъгла затуляше слънцето и децата мжно се оправяха по пътя за училището. Вѣ чиста и просторна стая на една селска кѣща лежеше болна жена. При непрогледната мъгла тя бѣше много загрижена за единственото свое обично момче, което бѣ слънцето на нейното сърдце. Слаба и немощна, тя лежеше отдавна, нагледана добре отъ една прислужница. Мрачни мисли измъчваха нейната душа. Какви ли още грижи имаше да създаде тя на свитѣ? Болна и злочеста, намираща се въ последния периодъ на страшната болестъ—окитката, тя, въпреки че имаше прѣпълнено съ любовъ сърдце, чувствуваше, че е само едно тежко бремъ за другитъ.

Сутринъ, следъ краткъ поздравъ и любезно разпитване за състоянието й, нейниятъ съпругъ отиваше на работа и често се завръщаше едва вечеръта. Занаятъ му рѣдко позволяваше да се връща въ кѣщи презъ деня. Но момчето тя виждаше винаги на обѣдъ, когато, дотичало къмъ кѣщата, то подскачаше съ червенопламнали бузи и надничаше презъ прозорцитъ на нейната стая. Това бѣше единственитъ щастливъ моментъ презъ деня за нещастната жена, моментъ, когато тя можеше да почувствава блаженството на пълната съ любовъ синовна привръзность. Защото сутринъ тя твърде много страдеше, особено ако бѣ пре-

карала зле нощта, а пъкъ вечеръта обикновено бѣше доста уморена, за да може да я р а д в а при-сѣствието на мжжа и детето. Една-та минутка, когато малкиятъ Руси влизаше въ стаята на обѣдъ и пите-ше по детско-сърдеченъ начинъ: „Мамо, по-добре ли си днесъ?“—я караше да забрави болестъта презъ цѣлния день.

За тази минутка и днесъ тя чезнеше и то съвсемъ необикновено. Мъглата презъ цѣлия день я обезпокояваше. Макаръ да бѣше така немощна, тя стана, за да гледа отдалечъ идването на своето момче. Съ несигурни крачки стигна тя облегалния столъ до прозореца. Уморена и печална, майката зорко следеше, кога ще се покаже любимеца на нейната душа. „Ахъ, така рано, а кой знае, може би и скоро ще трѣбва да те оставя!“—мислѣше тя съ горчива тѣга.

Мъглата бѣше се дигнала вече и слънцето сега въ пълното свое величие прашаше лъчи отъ небето; не разбира се, съ парящата жаръ на лѣтото, а съ меката въздържаностъ на есенъта. Вѣтрътъ прѣскаше по тъмнитъ, посети съ трева, градински фигури и по насипанитъ съ пѣськъ алеи предъ кѣщата цѣтиситъ листа, които той обаряше отъ коронитъ на дърветата. Болната, жжно наблюдаваше тази игра.

Ето нейното момче се задаваше

Азъ знамъ, че това е една трудна задача, но то е едно свято и велико дѣло. Представете си, какъ следъ двѣ-три години въ тоя домъ ще се въздигне единъ святъ олтаръ, кждѣто хиляди юноши съ чисти сърца ще застанатъ предъ Бога и ще изпросятъ миръ и благодать за ония хора, които сж имъ дали възможность да се събиратъ, да хвалятъ Бога и да се обичатъ взаимно.

Това ми е внушилъ Богъ (к. н.). Азъ Ви моля да се молите на Спасителя, и да го питате, какво трѣбва по-нататкъ да вършите, и да направите това, което Ви покаже Неговата свята рѣка. Очевидно е, че Той е избралъ насъ двамата, за да издигне тоя малкъ и изоставенъ народъ (к. н.). Българскиятъ народъ е въ грѣхъ (к. н.), но Богъ е дошълъ да спаси грѣшника и да си освети въ истината. На всѣки народъ е дадена отъ Бога една задача. И българскиятъ народъ има такава задача. Тя се състои въ това, щото отъ него да се прѣсне вѣра изъ цѣлия православенъ святъ (к. н.). Богъ е съ насъ. Да работимъ съ радостъ за Него!

(Следва).

Едно необходимо за всѣки свещеникъ книга

Това е книгата „Теософско Общество“ — единъ извънредно цененъ и единственъ въ нашата бедна църковно-полемична литература трудъ на г. проф. Димитъръ Дюлгеровъ. Първата частъ отъ него за първъ пътъ бѣ напечатана въ годишника на Софийския университетъ, Богословски факултетъ, книга VI, 1929 г., а — втората въ годишника за 1930 год. томъ VII. Сега цѣлиятъ трудъ излезе въ две отдѣлни книги подъ сжщото заглавие.

Каква празнина въ нашата духовна литература запълва този цененъ трудъ на г. Дюлгеровъ ще проличи отъ следната случка.

Не бѣха се изминали и два месеца отъ моето ржкоположение като свещеникъ. Градътъ въ който служехъ бѣше посетенъ отъ Софроний Никова, като сказчикъ и проповѣдникъ на теософията. Посетихъ първата му сказка. Бѣхъ поразенъ отъ шарлатанитъ, и непочтеността на сказчика. Текстовегъ отъ св. Писание съ които си служеше, просто, бѣха обезобразени. Открито проповѣдаваше унищожението на Църквата. Нѣщо се надигна въ менъ като буря. Искаше да ме хвърли въ борба. И въ края на сказката, безъ да му мисля много, азъ обявихъ диспутъ на Никова. Той прие.

Чакъ вечеръта, когато седнахъ да се готвя азъ почувствавахъ, че постѣпката ми е била прибързана и лудешка. Азъ нѣмахъ пособия на рѣка. Азъ не познавахъ учението на теософията. Не знаехъ неговия коренъ, обликъ, организация, начинъ на работа и скрититъ замисли и цѣли. Слабитъ страни на теософията бѣха чужди за мене.

Диспутътъ, разбира се, се състоя, но . . . не мога да кажа, че победихъ. Нѣмахъ пособия и презъ всичкото

време на диспута се чувствавахъ слабъ.

Днесъ, когато имамъ на рѣка трудъ на г-нъ Дюлгеровъ, става ми още по-ясно на каквъ голѣмъ рискъ съмъ се билъ изложилъ презъ раннитъ дни на своето свещенство. Ако този трудъ имашъ тогава на рѣка поражението на противника щѣше да бжде пълно и сигурно.

Името на Софроний Никова заглѣхна вече. Теософията е въ положение на отстъпление. Най-голѣмиятъ дѣлъ при нейното поражение принадлежи г-ну Дюлгерову.

Той изнесе въ София — В. Клубъ и другаде, и въ провинцията, редица сказки противъ теософията, редица диспути съ Софроний Никова. Отъ противникитъ на теософското движение само той има куража и доблестъта да се яви на диспутъ въ домътъ на самото теософско общество, на Булевардъ „Дондуковъ“, изправенъ не срѣщу единъ теософъ, а срѣщу всички профодници на теософската заблуда. И победи.

Книгата „Теософско Общество“, частъ I и II е смъртната присѣда надъ теософията. Тя е единственото ценно пособие, въ рѣка съ което всѣки свещеникъ може смѣло да излезе на борба съ всѣки теософъ. Който иска да има пълна представа за теософията като учение — нейнитъ слабости, аспирации и стремѣжи, нека си набави двѣти части отъ книгата на г-нъ проф. Дюлгеровъ — „Теософско общество“. Тя хвърля пълна свѣтлина и дава основно познание по въпроса. Двѣти части иматъ 124 страници. Книгата е отпечатана на хубава хартия — голѣмъ форматъ.

Доставя се отъ книгоиздателство „Факелъ“.

Г.

—0—

отдалечъ. То не тичаше и не подскачаше, както другъ пътъ, а вървѣше съ бавни и лениви крачки, носѣйки чантата си на гърба. Двама другари ходеха съ него. Най-последно се отдѣли отъ тѣхъ и се приближаваше къмъ кѣщи, но това се виждаше твърде бавно за чезнѣщото майчинско сърдце. То бѣ привикнало преди всичко да слага порядъчно въ стаята си своитъ училищни принадлежности. Но какъ би желала майка му днесъ, тъкмо днесъ, да му позови едно изключение, защото сега нейното чезнѣне по детето растѣше всѣка една секунда. Не личи ли отгоре на това, че днесъ Руси е нѣкакъ си по малко бръзъ и прѣгавъ?

Доста време мина, докато той влезна въ стаята. Загриженото чакане и вътрешното безпокойство бѣха увеличили пулса на болната, бѣха покачили треската. Тежко ставаше дишането й.

Когато най-последно се яви Руси, дългоочакваниятъ, нещастната болна бѣше близко до припадѣкъ. Тя събира последни сили, повдига се и пристѣпва една крачка срещу своя синъ, но следъ краткъ поздравъ, тя пада изтощена въ облегалния столъ, шепнейки съ засѣхналитъ свои устни „Руси, донеси ми малко вода!“ Момчето, което не знаеше какво е въ сжщность състоянието на майка му и което бѣ зле разположено, защото бѣ мървенъ отъ учителя за една простѣпка, отговори сърдито: „Защо сж тукъ слугитъ?“ И вмѣсто да до-

несе исканото, изваѣне за прислужницата.

Майката не отвърна нито думица. Уморена и изтощена, тя се облегна назадъ. Две голѣми сълзи се търкулнаха бавно по нейнитъ бузи и капнаха на ослабналитъ и почти изсушени ржце. Тая сцена пререза сърдцето на детето. То се втурна въ skutа на майка си. Но слабостта бѣше я напълно завладѣла. Болната изгуби съзнанието и припадна. Между това, по знака на звѣнца прислужницата бѣ притичала.

— Скоро донеси вода! — Заповѣдаваше Руси.

— Трѣбваше веднага да ѝ принесешъ чаша вода, — отвърна тя гнѣвно, въ предположението, че Руси е разтревожилъ майка си и така е предизвикалъ нейния припадѣкъ. — Сега отивай отгатакъ да обедвашъ — заповѣдаваше тя сурово — тукъ ти само ще насмитаешъ.

Руси хапна бѣрже и тогава пакъ притича въ стаята на майка си. Той потропа, но пътътъ му биде прѣреченъ отъ прислужницата. — Не бива да влизашъ при майка си, — шепнеше му тя, — лѣкарътъ е тукъ.

— Какъ е мама? — питаше той биязливо.

— Зле, — отвърна прислужницата кратко и затвори вратата.

Момчето остана тамъ съ неспокойно биеще сърдце и не знаеше що да прави. Той не смѣеше да пропусне следобеднитъ часове въ училището безъ позволение, а пъкъ

Впечатленията от една среща

На 24 април т. г. — светлият четвъртък по инициативата на Добротворното Братство при храма „св. Седмочисленици“ бѣ поканено на среща за първи път и Юнош. Правосл. Хр. Д-во при същия храм съ цѣль за взаимно опознаване.

Към 5½ ч. сл. обѣдъ салона въ прогимназията „Графъ Игнатиевъ“ се изпълни отъ членове и гости на двѣтѣ д-ва. Въ 6 ч. безъ 15 м. се откри официално срещата отъ хора при Юнош. Д-во „Св. Седмочисленици“ съ „Христосъ-Възкресе“ и „Отче-нашъ“.

Следъ това свещеникътъ при храма о. Страшимиръ Георгиевъ съ една хубава сказка върху „понятието черква и значението на сжщата за християнина“ показва пътя по който трѣбва да върви истинския християнинъ. Следъ това даде отчетъ за дейността на Добротворното Братство. Отъ отчета се видѣ, че покрай чисто културната си дейностъ, сжщото е изпълнявало неизмѣнно своя християнски дългъ, като е изтрило много сълзи на страдащи, бедни и изнемогащи, особено за голѣмитѣ християнски празници Р. Христово и Възкресение Христово.

Вторъ говори председателя на Юн. Пр. Хр. Д-во „св. Седмочисленици“ г. Мирчо Михайловъ, който очерта принципитѣ и цѣлитѣ на д-то, отправяйки горещъ апелъ къмъ родителитѣ да запишатъ своитѣ деца за членове на сжщото.

Третъ говори г-нъ Балкански, бившъ учителъ, който подчерта необходимостта отъ взаимно сътрудничество между църквата и училището, за правилна нагледна на възпитание на учащата се младежъ.

Последенъ говори Георги Поповъ — членъ при Д-вото „св. Седмочисленици“ който въ сбит и силно аргументирана форма изтъкна стопанската, икономическа и морална разруха следъ злоупотребитѣ войникато и пониженото религиозно чувство, стигащо, въ отделни членове на обществото до религиозна безпѣтища и безвѣрие и въ резултатъ на което се появява увеличение на сектанството и прокарване на отрицателенъ духъ и идеи средъ голѣма частъ отъ маситѣ.

Християнскитѣ д-ва и братства, споредъ сжщия сж една реакция на създадената религиозна индиферентностъ, като повдигнатъ религиозния духъ и съзнание, особено въ младежта.

Г. Поповъ посочвайки значителния

приръстъ на г-н. Пр. Хр. Д-во „Св. Седмочисленици“, което при своето основаване въ края на 1928 г. се е състояло отъ 6—7 души, между които и старитѣ ратници отъ І-вото юнош. д-во „Св. Ал. Андрей“, а именно: Ал. Тризлинцевъ, Вл. Манасиевъ, К. Даневъ и др. Днесъ д-вото има около 60 души членове и то благодарение дейността на ностоятелството, както и високото съзнание на членоветѣ за своитѣ задължения.

Сжщиятъ изтъкна голѣмата подкрепа, оказана на д-вото отъ тѣхния ръководителъ, свещеника при храма „св. Седмочисленици“ отецъ Борисъ Павловъ.

Следъ говорившия имаше концертни часове. Срещата при много задушевна атмосфера завърши къмъ 8½ часа вечерята.

За всѣки съзнателенъ християнинъ е по-вече отъ необходимо създаването на такива срещи, които да бждатъ проагитирани измежду широкъ кръгъ, за да може по такъвъ начинъ да се действа за превъзпитаване на младежта и обществото въ чисто християнски духъ, или както много право се изрази на Благовещение Н. В. Преосвещенство м. Стефанъ, че Юнош. Пр. Хр. Д-ва трѣбва да бждатъ школа за възпитаване на младежта въ духа и истинитѣ Христови. Само тогазъ може да очакваме добри резултати, само тогава може религиозниятъ кризисъ, който прекарва една частъ отъ обществото да се излѣкува, когато останалата частъ отъ сжщото полага максимални усилия за премахване това болно състояние на духа, за да бжде сжщия освещенъ отъ религиозно чувство, основано на живота и осѣта на всѣко възпитание.

На инициаторитѣ за хубавата среща гореща благодарностъ и пожелания за по-голѣми и по-голѣми успѣхи въ името на идеитѣ за които работятъ.

Присъстващъ.

Колонитѣ на в-къ „Християнски Съветникъ“ сж отворени за болнитѣ на всички свещеници.

Христо Ст. Доброволски.

Султанскиятъ наследникъ

(Арабска приказка слушана отъ покойния старо-загорски Митрополитъ Методия).

Въ Стамбулъ нѣкога царувалъ Султанъ, който си нѣмалъ отъ Аллаха рожба. Братови и сестрини си новъ-принцове много, ала Падишахътъ нежелалъ никого отъ тѣхъ за свой наследникъ. Колкото застарявалъ, толкова и грижата му за трона ставала по-голѣма. Високитѣ му сановници и тѣ се грижели за трона. Въртѣлъ се, въртѣлъ разговорътъ имъ съ падишаха все около този въпросъ съ дни и нощи и винаги на край нѣкой по сърдеченъ измежду имъ въздѣхвалъ и отръзвалъ:

— Пакъ ще бжде вашиятъ наследникъ, великий нашъ падишахъ ефенди, нѣкой отъ братовитѣ ви или сестринитѣ ви синове. А пакъ и по думитѣ на нашия великъ пророкъ Мохамеда и по обичаитѣ на славния и всепобеденъ османски народъ не може другъ да бжде вашия наследникъ!...

Челото на падишаха се набръчкало.

Отъ очитѣ му свѣткавици излизали. Устнитѣ му трѣпнели отъ ядъ и били готови да излѣятъ царскитѣ гнѣвъ надъ тогава сановника.

Ласкания всевъзможни отъ всѣкого приближенъ къмъ господаря, когото въ самозабравата си пашитѣ изкарвали по-великъ и по-мъдръ и отъ самия пророкъ; подмазвания и унижения предъ него всѣки часъ. Когато той стигналъ 90 годишна възраст измудрили въ негова честь и за вѣчната му прослава нѣкакви тържества, каквито той ужъ отъ скромностъ не приемалъ, но като му се уследили ливавщинитѣ на подвластни нему мазници изъ империята, почувствувалъ се изморенъ и отложилъ продължението на тия тържества за презъ лѣтото. Веселъ го ужъ гледатъ приближенитѣ му, ала въ сжщностъ тѣ чувствуватъ какъ нѣщо го мжчи вътрешно и скоро тѣ си обясняватъ това съ мисълта му за наследника.

Действително единъ день бездетниятъ султанъ, безъ да пита сановници и когото да било друго, на своя глава, въпраша Корана и традициитѣ на народа, обявява на всеуслухание, че провъзгласява единъ младъ башъ кятипинъ, ербалъ за чобукчия, за свой наследникъ. Мъркали сърдили се день — два принцове и ходжи, моллитѣ издигнали гласъ въ защита на Корана, но кой ги тѣхъ слушалъ... Единъ день султанътъ изпратилъ башъ кятипина си въ едно теке, далечъ отъ престолнината си. Ако и да не му се сакало толкова

султанъ да става, съгласилъ се и заминалъ. Тамъ два — три дена му били четени молитви изъ Корана, облекли го въ дервишко кебе и на народа билъ обявенъ за законенъ наследникъ на падишаха. Какво може да се прави повече? Срещу царщина не се рита! Тѣй иска, най-после, падишахътъ, най-великиятъ и мудриятъ, най-честниятъ и справедливиятъ въ страната, криво да е — всички го приели за право... По капки и медресета изъ околията на Стамбулъ, софти и моли писували книги и ги прѣскали между простия народъ, за да го скланятъ, че това което каже султанътъ, то само трѣбва да бжде, и проклѣтъ да е онзи, който не го повѣрва.

Най-после падишахътъ напусналъ грѣшната земя. Оплакали го софти и дервиши и дошло време да се избере новъ падишахъ.

— Но, нали той избра такъвъ и ние го признахме? — казали нѣкой отъ върнитѣ сановници на покойния султанъ.

Той си отиде вече отъ назилъ — възразили имъ по-сърдечнитѣ и недоволнитѣ отъ онова време. А съ тѣхъ билъ и народътъ и султановитѣ братови и сестрини синове. — Умрѣлиятъ си умре съ инатъ! Народътъ нека си каже думата и си избере новъ падишахъ измежду принцове. И надвили въ спора най-подиръ последнитѣ, защото не е лека работа да имашъ народътъ противъ себе си. Тѣ си избрали единъ принцъ за султанъ. Свършила се работата и султановиятъ башъ кятипинъ си отазелъ: зѣръ, какво може да направи?!... А най-интересното е било, че всички ония любоугодници и блюдолизци при покойния султанъ, за да угодятъ сега на новия султанъ, лишили отъ предишнитѣ почести името на чича му, наричали го „извѣтрѣла кифаница“, наредъ съ него и башъ кятипина наричали подлецъ и мазникъ, а сегашниятъ падишахъ издигали до девето кебе.

Източни нрави наистина! — Приказка ужъ за време оно, вмѣсто да е овехѣла и минала въ забвение следъ слушането ѝ преди двайсетина години отъ благородния неинъ разказвачъ, дѣда Методия, ей че дойдоха времена и у насъ, и то нашата родна църква да преживѣе сжщото нещастие, благодарение неотмѣната воля и елинския инатъ на единъ неинъ духовенъ падишахъ, пакъ въ побереженъ на Черния-Понтъ градъ. Дали пакъ това не ще да е до морскиятъ въздухъ, че като стигне човѣкъ тази блаженна възраст — 90 години, подчиненитѣ му трѣбва безпрекословно да изпълняватъ всѣка негова капризностъ!...

така неизказано се топеше по майка си. Какъ можа да бжде така неслужливъ, така безсърдеченъ! Никогажъ вече той не искаше да обижда добрата си майка, Колко болезненъ бѣше нейниятъ погледъ, когато изтичаха голѣмитѣ сълзи отъ полузатаворенитѣ очи, а после това потокоха по сухитѣ страни на лицето и паднаха върху нѣжнитѣ бѣли ржце!

Най-после той отиде въ своята стаичка, взе си чантата и напусна кжщата. Нещастно момче!... Майчино око нѣма вече да погледне на тебе, защото животътъ на тежко болната въ хубавата кжща се измѣрваше вече само съ часове. Скоро настѣпи едно кръвоизлияние, което ограби и последния остатѣкъ отъ нейнитѣ сили. И когато момчето, а по-късно и бащата, дойдоха въ кжщи, тя спѣше и не трѣбваше да се смущава.

Руси трѣбваше да отиде да си легне, безъ да пристѣпи въ стаята на майка си. Но никакъвъ сънъ не затваряше очитѣ му. Той не преставаше да се прислушва. Презъ ношъта до кжсно вратитѣ се отваряха и затваряха. Понѣкога той дочуваше глухото кашляне на майка си. Нагорено долу по стълбитѣ се чуваха стѣпнитѣ на баща му. Единъ фойтонъ спрѣ до кжщата. Сигурно пакъ сж викали лѣкаря. И наистина, ношниятъ посетителъ биде въведенъ въ стаята на майка му. Следъ това настѣпи дълга, доста дълга тишина. Сегашната пакъ се отвори. Двама мж-

же слизаха по стълбата. По гласа можеше да се разпознае бащата, който питаше: „Нѣма ли вече никаква надежда?“ Съ спокоенъ гласъ на това се отвърна: „Невъзможна е вече всѣка надежда!“

Ношъта се стори на момчето вѣчно продължителна. Когато най-после падна въ стаята първото сияние на разсъмването, то се облече бърже и се вмъкна безпрепятствено въ стаята на болната, защото вратата сега не бѣше дори и затворена.

До горния край на крвата съдеше бащата. Едната си ржка той бѣ сложилъ върху очитѣ си, а другата поддържалъ на сина си, лекитѣ стѣпки на когото бѣ дочулъ.

— Спи ли мама? — запита Руси, обзегъ отъ страшно предчувствие.

— За винаги, — отвърна бащата съ глухъ и задавящъ се отъ сълзи гласъ.

Съ пронизително ридание момчето се атурна върху крвата. Бащата се опита да го утеши. Но напразно, неговото хълцане не искаше да има край, докато съ сила не го сложиха на легло и не го приспаха съ наркотични срѣдства. Силнитѣ душевни възбуждения и пристѣпи на треска доведоха и Руси до края на гроба. Той се привидна, но остана замисленъ и мраченъ. Отъ тогава насетне често го намираха до гроба на майка си, за който той нѣжно и усърдно се грижеше. Но при всичката грижа, която той полагаше върху своето най-скъпо мѣсто той не се освобод-

ждаваше отъ мжчителното чувство, че е извършилъ единъ грѣхъ и една неправда, които не можеше да се поправятъ, колкото и да се разкайваше за тѣхъ.

Едва що бѣше минала годишнината отъ смъртта на майката, която така мжчително тежеше върху съвѣстата на Руси, за втори пътъ изнасяха изъ сжщата кжща единъ ковчегъ. Траурната процесия тържествено се движеше къмъ гробищата. Никакъвъ цвѣтъ не красеше вече последнитѣ покоища на човѣчитѣ. Дърветата бѣха голи и само плачущитѣ върби спускаха къмъ гробове-тѣ покрититѣ още съ листа свои клони.

Погребвахъ бащата на Руси. Когато опечаленитѣ се отдалечиха Руси стоеше самъ между всички гробни камъни, паметници, статуи и кръстове и се молеше до отворената гробница на покойницитѣ.

— Сбогомъ, мили татко, — шепнеше той, когато съ нажалено сърдце се отстраняваше отъ неговия гробъ. Той пристѣпи къмъ този на майка си. Предъ погледа му веднага се показа всичкото страдание на она горчивъ часъ, когато той бѣ отказалъ да даде една чаша вода на слабата и болна своя майка. — „Животътъ не е най-вишето благо, но отъ злинитѣ най-голѣмата е грѣхътъ“ — шепнеше той съ въздишка и наведена глава. Ахъ да би могла и майка му въ своя последенъ часъ да му говори така, както бащата:

„Руси, благодаря ти за синовната обичъ. Ти никогажъ не си ми създавалъ мрачни часове“ Тогава въ неговия животъ не би имало никаква парлива душевна мжка, която никогажъ да не го оставя на мира. Тогава при всѣко свое страдание той съ радостъ би могълъ да си спомни днитѣ на своето детинство.

Отъ младежа стана единъ здравъ и представителенъ мжжъ. Всички що го познаваха, го почитаха и обичаха и щастиего му се усмихваше. По-късно той си избра една достойна другарка въ живота. Тѣ водѣха щастливъ семеенъ животъ, обиколени отъ нѣколко мили и весели дечица. Но, когато цѣлото семейство се събираше за да отпразнува весело и честито нѣкое домашно тържество, младиятъ съпругъ трѣбваше да се измѣне незабележано отъ кръга на своитѣ щастливци. Тогава върната му съпруга годдиреше и намираше въ нѣкоя тъмна стая, притисналъ ржката си предъ очитѣ и ронейки сълзи, които капеха презъ прѣститѣ му. На въпроса, кое причинява неговата тѣжа, той винаги отговаряше само съ думитѣ: „Моята нещастна майка! Ако дори около насъ нѣма нищо друго, освенъ радостъ, азъ трѣбва да мисля за последния ѝ часъ, когато тѣ бѣше още въ съзнание и когато единственото нейно дейно дете ѝ създаде тѣжа и стана причина да порони едри сълзи“. До край на живота си синътъ не можеше да забрави последнитѣ сълзи на майка си.

